

СЕКЦІЯ 5. МЕНЕДЖМЕНТ
SECTION 5. MANAGEMENT

УДК 656.078:004.77

JEL Classification: M11, R41

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250915.11>

Сарахман О. М.,

канд. екон. наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту,

Львівський національний університет

імені Івана Франка, м. Львів

**GPS-ТРЕКІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ ТРАНСПОРТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**

Глобальна система позиціонування (GPS) стала однією з ключових технологій, яка істотно трансформувала сучасний бізнес та управління логістикою [1, с. 215]. Вона забезпечує точність, універсальність та зручність у використанні, що робить її незамінним інструментом у сфері транспортного менеджменту. Для компаній, які прагнуть підвищити якість сервісу, скоротити витрати та забезпечити ефективну організацію перевезень, інтеграція GPS у систему транспортного менеджменту (TMS) відкриває нові можливості [2].

TMS є спеціалізованим цифровим рішенням, що дозволяє автоматизувати ключові процеси логістичної компанії - від планування маршрутів і організації перевезень до обліку витрат та контролю виконання завдань. Вона зменшує кількість ручної роботи, допомагає швидше ухвалювати управлінські рішення та забезпечує більш високий рівень прозорості бізнес-процесів [3]. Однак навіть найсучасніша TMS має свої обмеження. У цьому контексті GPS-трекінг розширює функціональні можливості системи та забезпечує комплексне управління транспортними операціями.

Інтеграція GPS у TMS дає змогу в реальному часі відстежувати місцеперебування автомобілів, контролювати швидкість руху, напрямок маршруту та стан виконання доставок [4]. Такий підхід особливо важливий для перевізників, адже оперативна інформація дозволяє мінімізувати затримки, оптимізувати графіки та швидше реагувати на непередбачувані ситуації. Завдяки інтеграції диспетчери можуть формувати розклади з урахуванням фактичного розташування транспорту, а водії отримують зручний цифровий інструмент для виконання своїх завдань.

Крім того, GPS-технології створюють додаткову цінність у сфері стратегічного планування. Зібрані дані про рух транспортних засобів дають змогу аналізувати продуктивність автопарку, визначати найбільш завантажені маршрути, прогнозувати витрати пального та планувати технічне обслуговування. Подібна практика сприяє зниженню операційних витрат, підвищенню екологічної ефективності та формуванню стійких бізнес-моделей [5].

Переваги інтеграції GPS у транспортний менеджмент виходять далеко за межі моніторингу вантажів. Серед ключових результатів - зменшення "паперової" роботи, зручність для водіїв і підвищення рівня безпеки. Водії, які працюють із єдиною платформою, не потребують великої кількості додаткових додатків чи інструментів, а менеджери отримують більш комплексну картину стану автопарку та ефективності маршрутів. Автоматизація допомагає зосередитися на стратегічних завданнях, тоді як рутинні процеси відбуваються у фоновому режимі. Завдяки цьому підвищується якість сервісу та задоволеність клієнтів, а отже, і прибутковість бізнесу.

Особливу роль GPS-технології відіграють у забезпеченні безпеки: система дозволяє контролювати швидкісний режим, попереджати про відхилення від маршруту та оперативно реагувати у разі виникнення позаштатних ситуацій. Такий механізм не лише захищає водіїв, але й позитивно впливає на репутацію компанії та рівень довіри клієнтів [2].

Застосування GPS-трекінгу актуальне не лише для комерційних перевезень. У багатьох країнах ці технології використовуються також у міському плануванні та розвитку транспортної інфраструктури [3]. Наприклад, геопросторові дані допомагають проектувати велосипедні доріжки, оптимізувати розташування багатомодальних транспортних вузлів чи планувати пішохідні маршрути у нових житлових районах. Подібні технології свідчать про універсальність і перспективність GPS не лише у бізнесі, але й у масштабах цілих міст.

Таким чином, інтеграція GPS у систему транспортного менеджменту є стратегічною інвестицією, яка дозволяє компаніям отримати суттєві конкурентні переваги. Вона підвищує прозорість логістичних процесів, допомагає економити час і ресурси, підвищує рівень безпеки та забезпечує комфортні умови для роботи персоналу. Водночас клієнти отримують якісніший сервіс, а бізнес - можливість зростати й удосконалюватися. GPS-трекінг у поєднанні з TMS - приклад того, як технології можуть комплексно змінювати логістичну галузь, роблячи її більш гнучкою, ефективною та орієнтованою на потреби сучасного ринку.

Список використаних джерел

1. Крикавський Є. В. *Логістика: теорія та практика*. Львів: Новий Світ-2000, 2019. 640 с.

2. Пеева К., Гайкова Т. Технологія GPS у систему транспортного менеджменту. URL: <https://apn.biz.ua/storage/web/files/a069ee48c2856d2ce4dce00ea2d93545.pdf> (дата звернення: 07.09.2025).

3. Rodrigue J.-P. The Geography of Transport Systems. Routledge, 2016. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315618159>.

4. Інтеграція GPS-трекінгу в транспортний менеджмент. URL: <https://wezom.com.ua/ua/blog/integratsiya-gps-trekingu-v-transportniy-menedzhment> (дата звернення: 05.09.2025).

5. Гайкова Т. В., Мороз М. М., Загорянський В. Г., Буренніков Ю. Ю. Проектний аналіз цифрових технологій в управлінні ланцюгом постачань. *Вісник машинобудування та транспорту*. 2023. № 1 (17). С. 17–22. DOI: <https://doi.org/10.31649/2413-4503-2023-17-1-17-22>.

УДК 658.87:330.34

JEL Classification: L26, M21

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250915.12>

Ціжма О. А.,
старший викладач кафедри
підприємництва, торгівлі та прикладної економіки,
Прикарпатський національний університет імені
Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ

Ціжма Ю. І.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва,
торгівлі та прикладної економіки,
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ

РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВІЙНИ

Нова реальність, що виникла з початком повномасштабного вторгнення росії на наші землі, зумовила появу нової парадигми бізнесу, де базовими стали такі риси як гнучкість, адаптивність та стійкість. Класичні теорії та класичні бізнес-теорії стали майже неактуальними, оскільки вони не готували підприємців до викликів такого масштабу. Відтак слід підкреслити, що підприємці в Україні сьогодні є першопрохідцями, які створюють нові моделі ведення бізнесу в умовах, які раніше були немислимыми, або навіть в окремих випадках утопічними.

Кожен підприємець, що продовжує працювати, кожен продавець, що відкриває чи утримує магазин, – це боєць, який своїм щоденним зусиллям підтримує